



โครงการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยอาศัย
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น





ที่ปรึกษา: ศ.ดร. วิสุทธิ์ ใบไม้

คณะนักวิจัย

- รศ. สุรวิช วรรณไกรโรจน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ผศ. สมชาย รัตนเชื้อสกุล มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- รศ. สมโภชน์ ศรีโกสามาตร มหาวิทยาลัยมหิดล
- นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์ นักวิจัยอิสระ
- นายดิศทัต โรจนาลักษณ์ นักวิจัยอิสระ

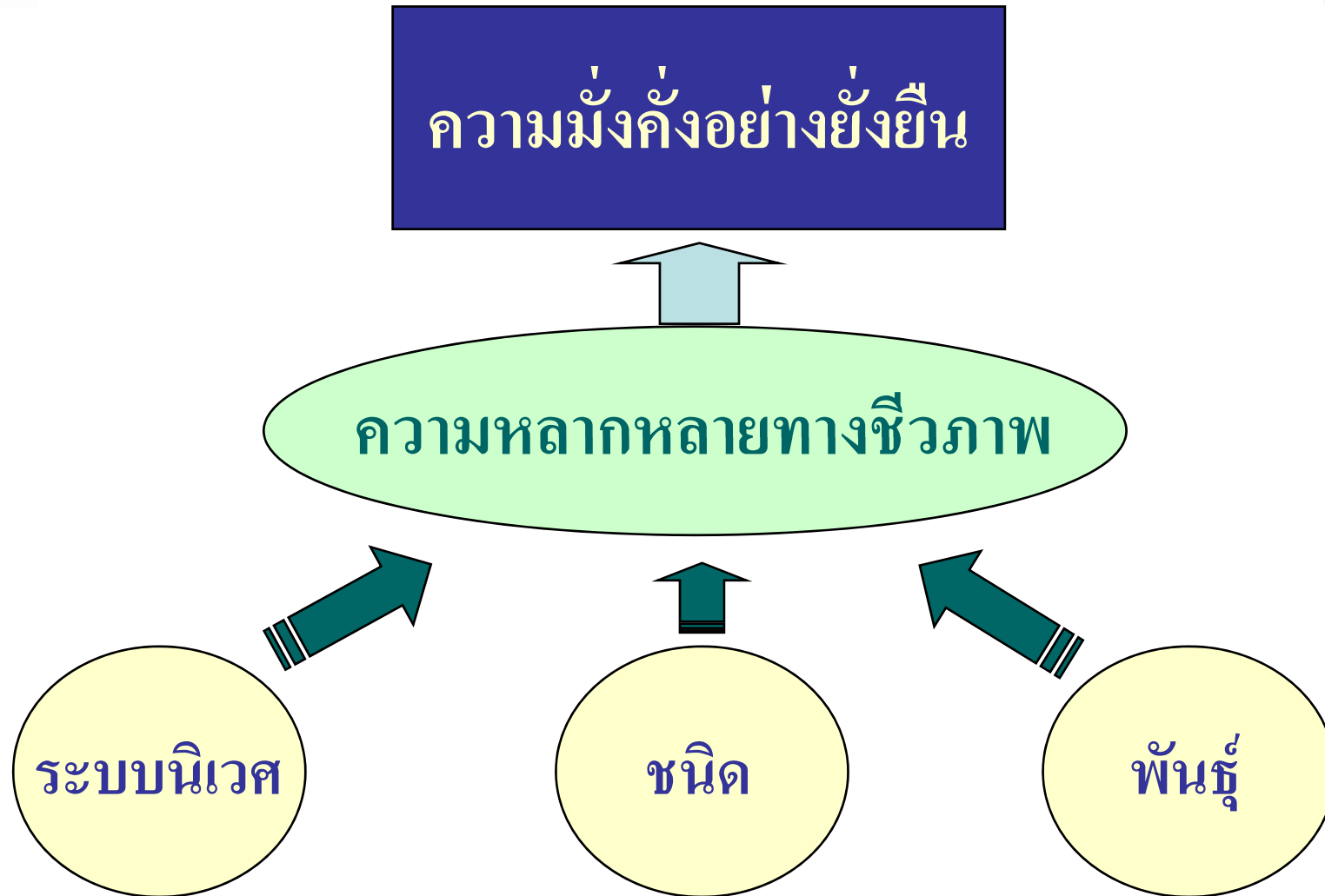


ผู้ช่วยวิจัย

- นางสาวศจินทร์ ประชาสันต์
- นางธัญญา แสงอุบล
- นางสาวอารีย์รัตน์ กิตติศิริ
- นายปกรณ์ คงสวัสดิ์
- นางสาววลัยพร อดออมพานิช
- นางนันทา กันตริ
- นางสาวชดา เวฬุวนารักษ์

เลขานุการโครงการฯ

- นางสาวสุนีย์ ทองชัย





การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

- การปกป้อง พื้นฟู บำรุงรักษา
- การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
 - การใช้ทรัพยากร
 - การใช้สารสำคัญของทรัพยากร
 - การใช้องค์ความรู้



วัตถุประสงค์โครงการ

- ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ พัฒนา และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากความหลากหลายทางชีวภาพ



กรอบแนวคิดของการศึกษา

- ๑) ทศนะแบบองค์รวม (Holistic View)
- ๒) สิทธิชุมชน (Community's Right)
- ๓) การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

ภายใต้กรอบแผนฯ๑๐: ยุทธศาสตร์การพัฒนา
บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการ
สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อม



ขอบเขตการศึกษา

- ๑) วิจัยเอกสาร (Documentary Research)
- ๒) กรณีตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดียิ่ง (Best practice)
- ๓) สัมภาษณ์เจาะลึก (In depth interview)



ผลลัพธ์ที่ต้องการ

- ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปแปรเป็นแนวปฏิบัติและสามารถนำไปเป็นข้อกำหนดเชิงนโยบาย แผนงาน และมาตรการต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ตามข้อเสนอ และศักยภาพในแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง

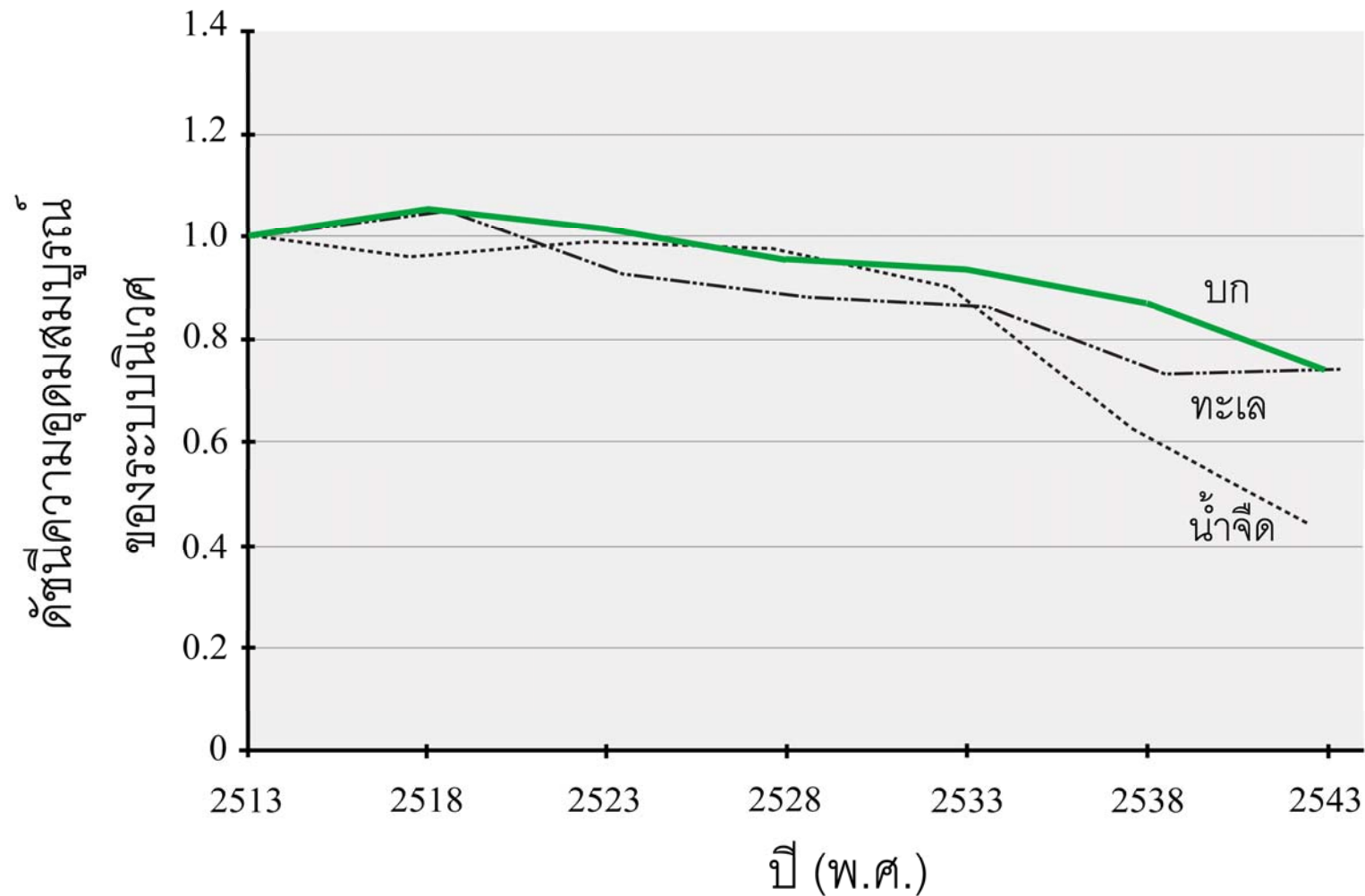


กรณีศึกษาด้านการอนุรักษ์ พัฒนา ไข่พระ

เกษตรและ อาหาร	ยาสมุนไพร	พลังงาน
๑. ชุมชนบ้าน สะเนฟ่อง ๒. ชุมชนบ้านหิน ลาดใน ๓. ชุมชนป่าชาย เล	๑. ศูนย์สุขภาพฯ วัดท่าลาด ๒. โรงพยาบาล เจ้าพระยาอภัยภูเบ ศร ๓. บริษัท โอสถ	๑. มูลนิธิ พัฒนาอีสาน



วิกฤตของความหลากหลายทางชีวภาพ





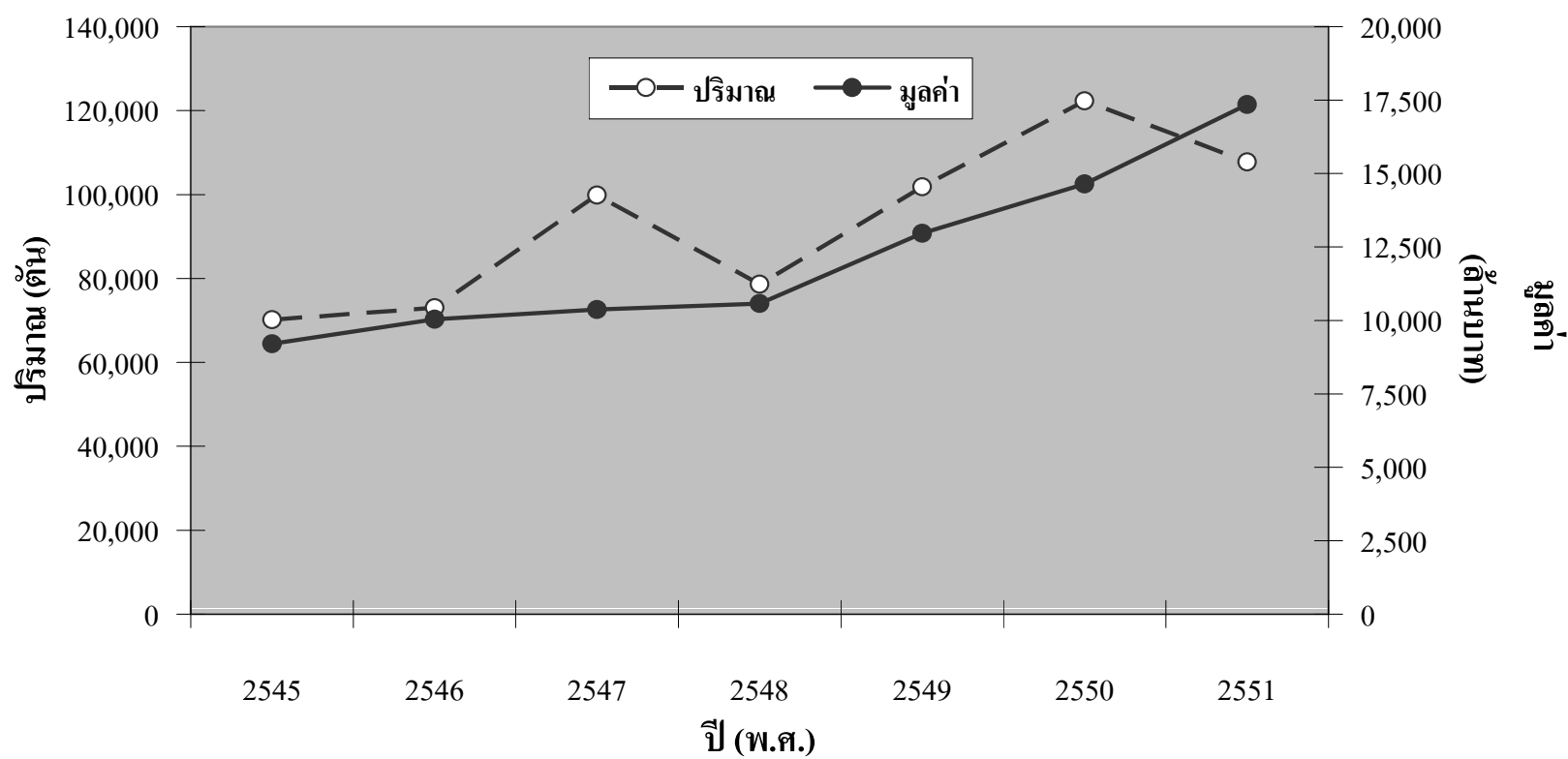
ข้อจำกัดของเกษตรอินทรีย์ (๒.๘.๓)

- จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของเกษตรกร
- ต้องอาศัยเงินทุนจำนวนมากสำหรับเกษตรกรรายย่อย
- ใช้เวลานานในการฟื้นฟูบำรุงดิน



ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสารปราบศัตรูพืชของประเทศไทย

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๕๑





การนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรประเภทต่างๆ ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๐

ประเภทของ สารเคมีทางการเกษตร	ปริมาณ (กก.)	ปริมาณสารออก ฤทธิ์ (กก.)	มูลค่า (บาท)
สารควบคุมแมลง	๒๐,๔๕๖,๗๒๐.๘ ๖	๘,๑๘๓,๗๑๕.๒ ๔	๓,๖๕๑,๕๕๒,๑๗๒. ๘๒
สารควบคุมโรคพืช	๑๐,๑๕๖,๔๑๑.๕๐	๖,๓๑๔,๒๑๘.๑ ๗	๑,๘๑๕,๐๕๔,๘๓๖.๖ ๘
สารควบคุมวัชพืช	๗๒,๘๑๕,๐๔๕.๑ ๖	๔๖,๑๗๐,๘๐๘. ๕๐	๗,๕๕๒,๒๖๔,๕๔๐. ๕๐
สารควบคุมไร	๓๖๔,๔๖๘.๐๐	๑๖๔,๗๐๕.๖๓	๑๐๐,๔๘๑,๖๖๗.๐๐



การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เกิดจาก

- การนำผลของการปฏิบัติเชิงวมาใช้อย่างไม่เหมาะสม ซึ่งผลักดันการเพาะปลูกด้วยพันธุ์พืชที่ต้องการปัจจัยการผลิตสูง แม้ในพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยง
- การเปลี่ยนพื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว เพื่อเพิ่มผลผลิตสำหรับใช้เป็นพลังงานทางเลือก



กฎหมายที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและการ
จัดการสิทธิของชุมชน/ปัจเจกบุคคลในภูมิปัญญาด้าน
ทรัพยากรชีวภาพ

การให้สิทธิแก่ชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใน
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

การให้ชุมชนมีสิทธิจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น
ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

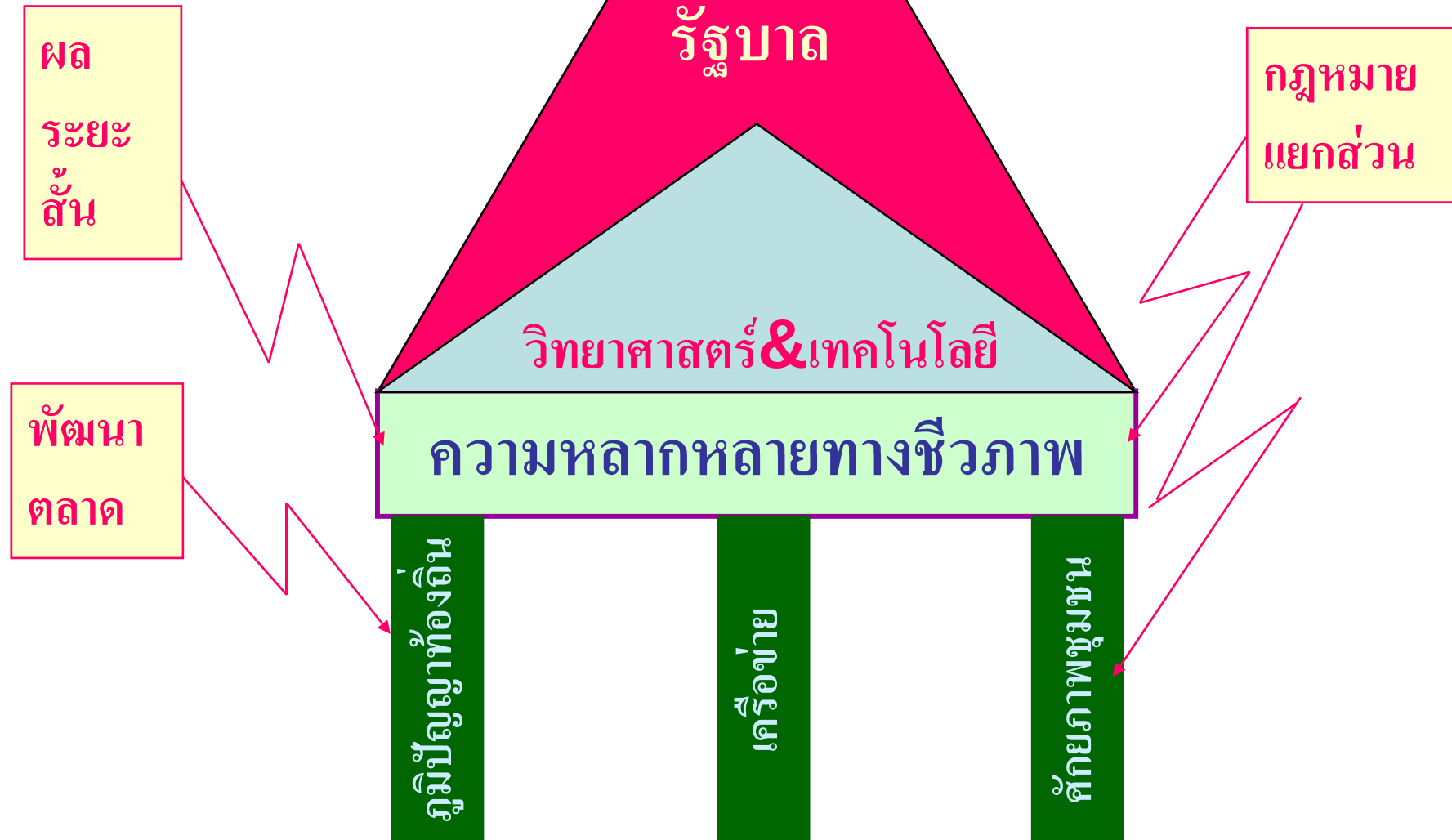


การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป
และพันธุ์พืชป่า ตามพ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.
๒๕๔๒

การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ตาม
พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์
แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒

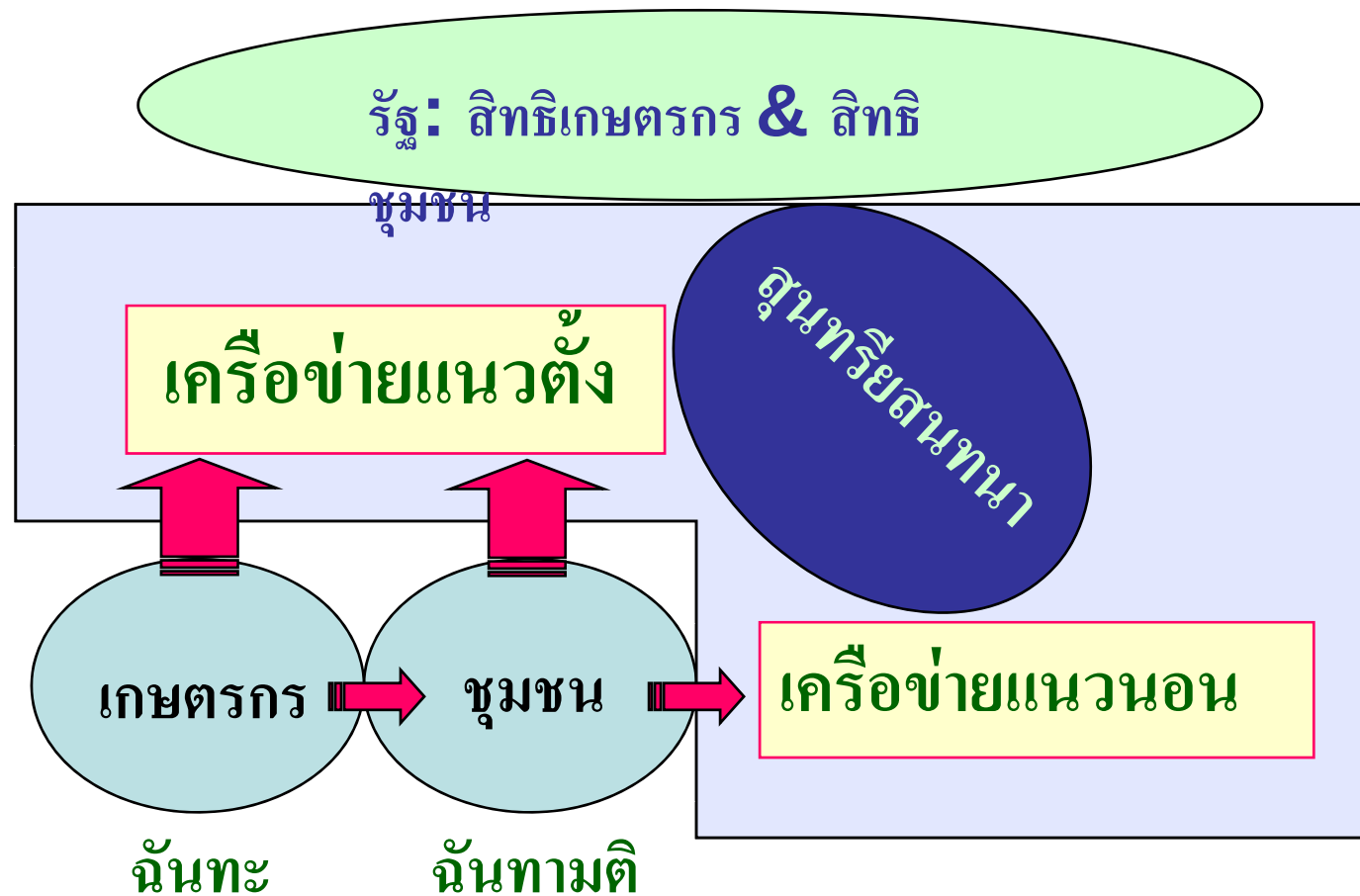


การวิเคราะห์การบริหารจัดการความ
หลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญา
ท้องถิ่นจากกรณีตัวอย่าง





ความสำเร็จ ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ





แนวทางการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาและจัดการความ
หลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเอง



นโยบายด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู ความหลากหลายทางชีวภาพ

- สนับสนุนระบบเครือข่ายภาคีการพัฒนา:
ชุมชนและองค์กรภาคีทั้งภาครัฐและนอกภาครัฐ
- ผลักดันงานวิจัยการสร้างองค์ความรู้ในด้าน “การพัฒนา
ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพตาม
ความต้องการของชุมชน”
- เร่งเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากนโยบายรัฐที่ส่งผลกระทบ
ต่อความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน



● จัดเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษีนำเข้าสารเคมีการเกษตร
ด้วยอัตราก้าวหน้า ~ ความทนตัว(persistence) /
ความเป็นอันตราย (LD₅₀)
กองทุนส่งเสริมกิจกรรมการฟื้นฟู



นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓ ระดับควบคู่กัน

- Subsistence Economy
- Community-based economy
- Commercial Economy



นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน (ต่อ)

- ๑) ส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๒) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และปรับกระบวนการทัศน์แก่
เกษตรกรและสังคม
- ๓) พัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย
- ๔) ปฏิวัติภูมิปัญญาท้องถิ่น “กองทุนวิจัยเพื่อพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น”
- ๕) สร้างระบบและกลไกในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้
ความหลากหลายทางชีวภาพ



นโยบายด้านนโยบายด้านสิทธิชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ❖ สร้างระบบและกลไกที่รองรับกิจกรรมของชุมชน ท้องถิ่น
ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ:
ใช้พระราชบัญญัติป่าชุมชนฉบับประชาชน



นโยบายด้านนโยบายด้านสิทธิชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เร่งให้มีกฎหมายลำดับรองของพ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช และพ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
- แก้ไขกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา ให้แจ้งเปิดเผยแหล่งที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่นและ/หรือ ทรัพยากรชีวภาพที่ใช้ในการประดิษฐ์ การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์



นโยบายด้านการสร้างระบบและกลไกในการ แบ่งปันผลประโยชน์ฯ

- ❖ จัดทำและประกาศใช้ระบบกฎหมายเฉพาะ (*sui generis* system) เพื่อการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น
แยกผู้ทรงสิทธิเป็น ๓ ระดับตามลักษณะและความสัมพันธ์ของ
ภูมิปัญญากับผู้สร้างสรรค์คล้ายพ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิ
ปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๔๒
- ❖ พัฒนาจัดทำระบบเครือข่ายฐานข้อมูลแห่งชาติด้านความ
หลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชื่อมโยง
ครอบคลุมและครบถ้วน



นโยบายด้านนโยบายด้านสิทธิชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

- สร้างระบบและกลไกที่รองรับกิจกรรมของชุมชนในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
- เร่งจัดทำกฎหมายเฉพาะ(*sui generis*) เพื่อการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความคุ้มครองการสร้างสรรคอย่างไม่เป็นทางการ (Informal invention)
- เร่งจัดทำเครือข่ายระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ถูกต้อง ครบถ้วน



นโยบายด้านภัยคุกคามความหลากหลาย ทางชีวภาพ



สร้างภูมิคุ้มกันผ่านกระบวนการศึกษาเรียนรู้ให้
ตระหนักในความจำเป็นที่ต้องใช้ทรัพยากรชีวภาพ
อย่างยั่งยืน



นโยบายด้านภัยคุกคามความหลากหลาย ทางชีวภาพ

- ลดการปล่อย & เพิ่มการดูดซับก๊าซเรือนกระจก
- สร้างการปรับตัวทางพันธุกรรม
ให้ต้านทาน/ปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศที่
เปลี่ยนแปลงไป
ป้องกันการสูญพันธุ์ของทรัพยากรชีวภาพ



“โครงการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ” (Biodiversity Economic Mega-project)

- **ฟื้นฟูความหลากหลายชีวภาพ & ปักพื้นบ้าน**
- **ส่งเสริมระบบการเกษตรยั่งยืน**
- **สร้างกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ “โรงเรียนชาวนา”**
- **พัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย**
- **จัดทำระบบเครือข่ายฐานข้อมูลแห่งชาติด้านความ
หลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น**





การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

- ปฐมภูมิ:- บ้านสะเน่พ่อง หินลาดใน เปรี๊ตใน
- ทุติยภูมิ:- มุทธินิธิข้าวขวัญ ศูนย์สุขภาพวัดท่าลาด
มุทธินิธิพัฒนาอีสาน
- ตติยภูมิ:- บริษัทโอทอป เน็ตเวิร์ค เวิร์ลไวด์ จำกัด



ตัวอย่างการจัดการระบบนิเวศเกษตร



โครงการนำร่องเพื่อพัฒนาเกษตรยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อย

- รัฐบาลสมัยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธเป็นนายกรัฐมนตรี
- องค์กรพัฒนาเอกชนบริหารจัดการร่วมกับเกษตรกรรายย่อย
- งบประมาณ ๖๓๓ ล้านบาท พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๔๖
- ตัวแทนเกษตรกรจากแต่ละพื้นที่เป็นหลักในการกลั่นกรองและอนุมัติแผนงาน



ปัญญา

การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนการ
ปฏิบัติ ➡ รยอมรับความไว้วางใจ ความเข้าใจ
ความร่วมมือ และการนำไปปฏิบัติ โดยชาวบ้าน



ปัญหา

๑. เกษตรกรขาดความไม่มั่นใจเพราะในระหว่างที่โครงการนำร่องฯดำเนินการอยู่ พบว่านโยบายอื่นๆ ของรัฐยังเป็นส่งเสริมในแนวปฏิภาคกับแนวคิดของเกษตรกรมายั่งยืน
๒. เกษตรกรมีภาระหนี้สินติดพัน ไม่สามารถรอเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะยาวได้ จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้
๓. งบประมาณในการลงทุนปรับเปลี่ยนแปลงเกษตรในระยะแรกไม่เพียงพอ



การอนุรักษ์ฟื้นฟูภูมิปัญญาชาวบ้าน

~ ถ่ายเทและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของภูมิปัญญา
ระหว่างชุมชน



การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

นโยบายของภาครัฐประกาศเขตพื้นที่ป่า บ้านเปรี๊ตโน บ้าน
สะเนฟ่อง

การบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐในอดีต พยายาม
เปลี่ยนแปลงระบบนิเวศธรรมชาติให้เป็นพื้นที่ผลิตพืชที่มี
มูลค่าในทางเศรษฐกิจ มีส่วนสำคัญในการทำลายความ
หลากหลายทางชีวภาพ กระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร



สาเหตุของปัญหา

- รัฐปฏิเสธสิทธิของชุมชนที่ทับซ้อนอยู่บน
ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญต่อการอนุรักษ์และ
พัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช
- เกษตรกรจำนวนมากไม่ได้รับรู้ถึงสิทธิของตนเอง



การใช้และการแบ่งปันผลประโยชน์ จากทรัพยากรชีวภาพ

การแบ่งปันผลประโยชน์ตอบแทนแก่ชุมชนเกษตรกรจากการใช้
ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ (ชุมชนเกษตรกรมีส่วนในการ
อนุรักษ์และพัฒนา) ซึ่งกระทำโดยผ่านระบบกฎหมาย และนโยบาย
ที่ชัดเจน

มิได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ที่เป็นเงิน (Monetary benefit) แต่
รวมผลประโยชน์อื่นที่ไม่ใช่เงิน (Non-monetary benefit) ด้วย



การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้อนุสัญญา CBD

ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการระบบนิเวศ ให้การ
คุ้มครองถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ (Natural habitats) และฟื้นฟู
ระบบนิเวศที่ได้รับความเสียหาย

ภาครัฐมักจะกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรมต่างๆ ที่มี
ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพโดยปราศจาก
การรับรู้อย่างทั่วถึงและความเห็นร่วมของชุมชนท้องถิ่น



กิจกรรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจะเกิดจาก
แรงผลักดันของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของ
แหล่งทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งใช้ในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
การผสมผสานกันระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีสมัยใหม่



สิทธิเกษตรกร (Farmers' rights)

ให้เกษตรกรยังคงดำรงวิถีชีวิต จารีตประเพณี และรูปแบบการทำ
เกษตรแบบเดิมไว้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชไว้

ระบบกฎหมายของประเทศไทยที่เน้นรูปแบบกฎหมายใน
ทัศนะของตะวันตก ให้ความสำคัญกับสิทธิของปัจเจก
บุคคล (Individual rights) และเน้นคุ้มครองทรัพย์สิน
เอกชน (Private property) ภายใต้ระบบสิทธิแบบเชิงเดี่ยว



การแยกชุมชนออกจากป่าเป็นการทำลายสิทธิเกษตรกร
การขาดความมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของภาครัฐ
นโยบายส่งเสริมการเกษตรเพื่อการส่งออก กระทบต่อการชำระ
วิถีชีวิตของเกษตรกร



การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความเป็นเจ้าของเหนือวัฒนธรรม และทรัพย์สินทางปัญญาของ
ชนพื้นเมือง รวมทั้งมาตรการพิเศษเพื่อควบคุม พัฒนา และ
คุ้มครองวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนวัฒนธรรมของชน
พื้นเมือง โดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ ยารักษาโรค และองค์ความรู้เกี่ยวกับ
พืช

ภาครัฐขาดผู้รับผิดชอบการจัดทำและดูแลระบบฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครอบคลุม และขาดกฎหมายคุ้มครอง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น



การใช้และการแบ่งปันผลประโยชน์ จากทรัพยากรชีวภาพ

- สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน
- การบังคับกฎหมายในด้านการควบคุมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพไม่ครอบคลุมครบถ้วน



**การประกันการรับซื้อวัตถุดิบสมุนไพรจากเกษตรกร ไม่ถือ
ว่าเป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ตามหลักสากล**

**การแบ่งปันผลประโยชน์ไม่ได้ทำเป็นข้อตกลงแบ่งปัน
ผลประโยชน์อย่างชัดเจน**



รูปแบบการพัฒนาและจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ



การพัฒนาและจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพในระดับวิถีชีวิตชุมชนหรือเศรษฐกิจ เพื่อการยังชีพ

บ้านหินลาดโน และบ้านสะเนพ่อง

- เน้นการยังชีพเป็นหลัก



การพัฒนาและจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพในระดับเศรษฐกิจชุมชน

บ้านเปร็ดใน ศูนย์สุขภาพและสมุนไพรชุมชน มุลนิธิข้าวขวัญ
โครงการเสริมประสิทธิภาพเกษตรกร (คสป.) มุลนิธิพัฒนา
อีสาน

ความตระหนักของชุมชนในการอนุรักษ์/ฟื้นฟูความหลากหลายทาง
ชีวภาพ ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทาง
ชีวภาพ

- พัฒนาใช้ประโยชน์ทั้งในรูปแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน และ
รูปแบบการบริการ



การพัฒนาและจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพในระดับเศรษฐกิจแข่งขัน-ส่งออก

มูลนิธิโรงพยาบาลอภัยภูเบศร และ บริษัท โอท็อป
เน็ตเวิร์ค เวิร์ลไวด์ จำกัด

- เน้นการสร้างรายได้เป็นหลัก



การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับ
ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่
เหมาะสม



- มุลงนินธิข้่าวขวัณ และโครงการเสริมประสิทธิภพเกษตรกร จ.สุรินทร์ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิทยาสตรส์มัยใหม่ ในการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ข้่าว การก้าจัดศัตรูพืชโดย ชีววิธี และการปรับปรุงบ้ารุงดินโดยใช้จุลินทรีย์
- มุลงนินธิโรงพยาบาลอภัยภูเบศร และศูนย์สุขภพฯ ใช้ความรู้ ทางวิทยาสตรส์และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับภูมิ ปัญญาด้ำนสมุนไพร เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้่า สมุนไพร



สิทธิชุมชนในการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ



- การจัดการตามรูปแบบ “ป่าชุมชน” (กรณีชุมชนบ้าน สะเนฟ่อง ชุมชนบ้านหินลาดใน กรณีป่าชุมชนตาเสาใน โครงการเสริมประสิทธิภาพเกษตรกร จ.สุรินทร์) กรณีป่า ชายเลนเป็นการจัดการป่าชายเลนของชุมชนบ้านเปร็ดใน
- การจัดการทรัพยากรพันธุกรรมพืช: การอนุรักษ์และฟื้นฟู สายพันธุ์ข้าวพื้นเมือง โดยมูลนิธิข้าวขวัญและโครงสร้าง เสริมประสิทธิภาพเกษตรกร จ.สุรินทร์
- การจัดการทรัพยากรประมงและชายฝั่ง: การอนุรักษ์และ ฟื้นฟูทรัพยากรปูแสม ปูดำ หอยชนิดต่างๆ โดยชุมชนบ้าน เปร็ดใน



**บทบาทขององค์กรและภาคีการพัฒนา
และจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ**



- ภาครัฐไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่หรือเป็น “ผู้แสดงหลัก” ในทุกด้านของการพัฒนา
- ภาครัฐผู้ประสานหรือเอื้ออำนวยการดำเนินงานการพัฒนา
- ความร่วมมือเป็นเครือข่ายภาคีการพัฒนาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง



ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ



- ลดต้นทุน ข้าว ร้อยละ ๓๐
- เพิ่มรายได้ ทรัพยากรป่าชายเลน ๕๘,๑๑๕,๖๐๐ บาท/ปี
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ๑๒๐.๓๕ ล้านบาท/ปี



การเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ



- อนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นบ้าน
- เพิ่มสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ทะเล ผักพื้นบ้านหลายชนิด



นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน (ต่อ)

สมุนไพรไทย

- ให้มูลนิธิโรงพยาบาลอภัยภูเบศร์ เป็นต้นแบบขยายผลการเรียนรู้ในการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสมุนไพรไทย
- ผลักดันการยอมรับจากประชาชนและบุคลากรด้านสาธารณสุขในผลิตภัณฑ์และบริการจากสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น



- ๑) รายละเอียดของโครงการเมกะ โปรเจกต์ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่คณะวิจัยได้เสนอ
- ๒) วิเคราะห์ข้อจำกัดของเกษตรอินทรีย์
- ๓) ข้อมูลวิกฤตของความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย
- ๔) ข้อมูลการนำเข้าสารเคมีการเกษตร
- ๕) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและการจัดการสิทธิของชุมชน/ปัจเจกบุคคลในภูมิปัญญาด้านทรัพยากรชีวภาพ